

אז בהלוח ירמיהו – קינה לט' באב

Rabbi Aviad Bodner

1. Eichah Rabbah Ptichta 24	איכה רבה פתיחתא כד
<p>In that moment The Holy One blessed is He was crying and saying, 'Woe is to me for my house. My children, where are you? My priests, where are you? My beloved, where are you? What can I do for you!? I warned you, but you did not repent.' The Holy One blessed is He said to Jeremiah, 'Today I am like a man who had one son. He made a [wedding?] canopy [for the son], and [the son] died under his canopy. There is no pain for me nor for my son. (G-d is numbed by the tragedy) [Jeremiah] go and call Abraham, Isaac, Jacob, and Moses out from their graves, since they know how to cry.' [Jeremiah] said, 'Master of the world I do not know where Moses is buried.' The Holy One blessed is He said to him, 'Stand on the bank of the Jordan, and raise your voice and call out, 'Son of Amram Son of Amram, stand and gaze upon your sheep whom the enemies swallowed.'" Immediately Jeremiah went to the Machpelah cave and said to the Fathers of yore, 'Stand, for the time has arrived when you are summoned before The Holy One blessed is He.' They said to [Jeremiah], 'Why?' [Jeremiah] said to them, 'I do not know.' Since he feared they would say, 'In your days this happened to our children.' (i.e. it was Jeremiah's fault) Jeremiah set them down, and he stood on the bank of the Jordan and called out, 'Son of Amram Son of Amram, Stand up. The time has arrived that you are summoned before The Holy One blessed is He.' [Moses] said to him, 'What is special about today, that I am being summoned before The Holy One blessed is He.' Jeremiah said to him, 'I do not know.' Moses set him [Jeremiah?] down and went to the ministering angels, since he knew them from the giving of the Torah. [Moses] said to them, 'Ministers of the lofty ones, do you know anything about why I am summoned before The Holy One blessed is He.' They said to him, 'Son of Amram, don't you know that the Temple was destroyed and Israel was exiled.' [Moses] cried and wept until he reached the Fathers of yore. Immediately they too tore their garments and cried and wept until [they reached] the Temple gates. When The Holy One blessed is He saw them, immediately <i>The LORD God of hosts summoned on that day to weeping and lamenting, to tonsuring and girding with sackcloth.</i> (Isaiah 22:12) If this was not written in scripture it would be impossible to say. They went weeping from gate to gate like a man whose deceased is placed before him. The Holy One blessed is He lamented and said, 'Woe is to the king who succeeded in his youth, but failed in his old age.' Rabbi Shmuel bar Nachman</p>	<p>באותה שעה ה'ה הקדוש ברוך הוא בוכה ואומר אוי לי על ביתי, בני היכן אתם, כהני היכן אתם, אוהבי היכן אתם, מה אעשה לכם, התריתי בכם ולא חזרתם בתשובה. אמר הקדוש ברוך הוא לירמיה, אני דומה היום לאדם שהיה לו בן יחידי ועשה לו חפה ומת בתוך חפתו, ואין לך כאב לא עלי ולא על בני, לך וקרא לאברהם ליצחק וליעקב ומשה מקבריהם, שהם יודעים לבכות. אמר לפניו רבונו של עולם איני יודע היכן משה קבור, אמר לו הקדוש ברוך הוא לך עצמד על שפת הירדן והרם קולך וקרא בן עמרם בן עמרם עצמד וראה צאנך שבלעום אויבים. מיד הלך ירמיה למערת המכפלה ואמר לאבות העולם, עמדו שהגיע זמן שאתם מתבקשין לפני הקדוש ברוך הוא, אמרו לו למה, אמר להם איני יודע, מפני שהיה מתירא שלא יאמרו בימיה היתה לבנינו זאת. הניחו ירמיה ועמד על שפת הירדן וקרא בן עמרם בן עמרם עצמד הגיע זמן שאתה מבקש לפני הקדוש ברוך הוא. אמר לו מה היום מיומים שאני מבקש לפני הקדוש ברוך הוא, אמר לו ירמיה איני יודע. הניחו משה והלך אצל מלאכי השרת, שהיה מכיר אותן משעת מתן תורה, אמר להם משרתי עליונים כלום אתם יודעים מפני מה אני מתבקש לפני הקדוש ברוך הוא, אמרו לו בן עמרם אי אתה יודע שבית המקדש חרב וישראל גלו, והיה צועק ובוכה עד שהגיע לאבות העולם, מיד אף הם קרעו בגדיהם והניחו ידיהם על ראשיהם והיו צועקים ובוכין עד שערי בית המקדש, כיון שראה אותם הקדוש ברוך הוא מיד ויקרא ה' אלהים צבאות ביום ההוא לבכי ולמספד ולקרח ולחגר שק (ישעיה כב) ואלמלא מקרא שכתוב אי אפשר לאמר, והיו בוכין והולכין משער זה לשער זה, כאדם שמתו מוטל לפניו, והיה הקדוש ברוך הוא סופד ואומר אוי לו למלך שבקטנותו הצליח ובזקנותו לא הצליח. אמר רבי שמואל בר נחמן, בשעה</p>

said, when the Temple was destroyed, Abraham came before The Holy One blessed is He weeping, tearing out his beard and his hair, slapping himself in the face, and tearing his clothes and ashes on his head. He was walking through the Temple lamenting and crying. He said before The Holy One blessed is He, 'Why did I make myself different from every nation and language to be brought to such shame and embarrassment as this... Abraham said before The Holy One blessed is He, 'Master of the world why have you exiled my children and passed them into the hands of the nations who have killed them with all manner of strange deaths? And you destroyed the Temple; the place where I offered my son as a burnt offering before you.' The Holy One blessed is He said to Abraham, 'Your children have sinned and transgressed the entire Torah and the 22 letters within it.' As it is written ([Daniel 9:11](#)), "All Israel has violated your teaching." Abraham said before The Holy One blessed is he, 'Who among them has testified against Israel that they transgressed your Torah?' [G-d] said to him, 'The Torah will come and testify against Israel.' Immediately the Torah came to testify against them. Abraham said to her (the Torah), 'My daughter (term of endearment), you are coming to testify against Israel, who transgressed all your commandments, and you have no shame in front of me. Remember the day that The Holy One blessed is He passed you to every nation and language, and no one desired to accept you until my children came to Mount Sinai and accepted and honored you. And now you are coming to testify against them on their day of distress.' When the Torah heard this, she stood to the side and did not testify against them. The Holy One blessed is He said to Abraham the 22 letters will come to testify against Israel. Immediately the 22 letters came. Alef came to testify against Israel that they transgressed the Torah. Abraham said to her, 'Alef you are the head of all the letters, and you came to testify against Israel on the day of their distress. Remember the day that The Holy One blessed is He was revealed on Mount Sinai, and he began with you ([Exodus 20:2](#)) "I The LORD am you G-d". No nation or language accepted you except my children, and you are coming to testify against my children?' Immediately Alef stood to the side, and did not testify against them. Bet came to testify against Israel. Abraham said to her, 'My daughter, you are coming to testify against my children, who are quick to follow the five books of the Torah of which you are the head.' As it is written ([Genesis 1:1](#)) "When G-d began to create." Immediately Bet stood to the side, and did not testify. Gimel came to testify against Israel. Abraham said to her, 'Gimel you are coming to testify against my children, who have transgressed the Torah. There is no nation that fulfills the commandment of Tzitzit, of which you are placed at its

שחרב בית המקדש בא אברהם לפני הקדוש ברוך הוא בוכה ומקרט זקנו ותולש שערו ראשו ומכה את פניו וקורע את בגדיו ואפר על ראשו, והיה מהלך בבית המקדש וסופד וצועק, אמר לפני הקדוש ברוך הוא מפני מה נשתיינתי מכל אמה ולשון שבאתי לידי בושא וכלמה זאת... אמר אברהם לפני הקדוש ברוך הוא, רבוננו של עולם מפני מה הגלית את בני ומסרתן בידי האמות והרגום בכל מיתות משנות, והחרבת את בית המקדש מקום שהעליתי את יצחק בני עולה לפניך. אמר לו הקדוש ברוך הוא לאברהם בניך חטאו ועברו על כל התורה ועל עשרים ושתים אותיות שבה, הלא הוא דכתיב (דניאל ט) וכל ישראל עברו את תורתך. אמר אברהם לפני הקדוש ברוך הוא רבוננו של עולם מי מעיד בהם בישראל שעברו את תורתך, אמר לו תבא תורה ותעיד בהם בישראל, מיד באה תורה להעיד בהן, אמר לה אברהם בתי את באה להעיד בהן בישראל שעברו על מצותיך ואין לך בשת פנים מפני, זכרי יום שהחזירך הקדוש ברוך הוא על כל אמה ולשון ולא רצו לקבלך עד שבאו בני לחר סיני וקבלו אותך וכבדוך, ועכשו את באה להעיד בהם ביום צרתם. כיון ששמעה תורה כך עמדה לצד אחד ולא העידה בהן. אמר לו הקדוש ברוך הוא לאברהם יבאו עשרים ושתים אותיות ויעידו בהן בישראל. מיד באו עשרים ושתים אותיות, באה אל"ף להעיד בישראל שעברו על התורה, אמר לה אברהם, אל"ף את ראש לכל האותיות ובאת להעיד בישראל ביום צרתם, זכרי יום שנגלה הקדוש ברוך הוא על הר סיני ופתח בך (שמות כ) אנכי ה' א-להיך, ולא קבלוך אמה ולשון אלא בני, ואת באת להעיד בבני. מיד עמדה אל"ף לצד אחד ולא העידה בהן. באתה ביי"ת להעיד בהם בישראל, ואמר לה אברהם בתי את באת להעיד על בני, שהם זרזין בחמשה חמשי תורה שאת בראש התורה, הלא הוא דכתיב (בראשית א) בראשית ברא א-להים, מיד עמדה ביי"ת לצד אחד ולא העידה כלום. באתה גימ"ל להעיד בישראל, אמר לה אברהם גימ"ל את באת להעיד בבני שעברו על התורה, כלום יש

head, except my children.’ As it is written ([Deuteronomy 22:12](#)) *”You shall make tassels.”* Immediately Gimel stood to the side, and did not testify. When all the letters saw that Abraham had silenced them, they were ashamed and they stood amongst themselves and did not testify against Israel. Immediately Abraham opened up before The Holy One blessed is He and said, ‘Master of the world, at one hundred years [of age] you gave me a son, and when he became an adult and was a lad of thirty seven years, you said to me, “bring him as a burnt offering before me.” I acted upon him with cruelty and I did not pity him, rather I myself forced him. [Yet] you will not remember this for me, and you will not not have mercy upon my children!’

Isaac opened up and said, ‘Master of the world, when Dad told me ([Genesis 22:8](#)) *”G-d will see to the sheep for His burnt offering, my son.”* I did not hesitate on his words, and I bound myself with the will of my heart upon the altar and I stretched my neck under the knife. [Yet] you will not remember this for me and you will not have mercy for my children.’

Jacob opened up and said, ‘Master of the world, did I not stand in Laban’s house for twenty years, and when I left his house Esau the wicked attacked me and sought to kill my children, so I gave myself up to die for them. And now they have been given to their enemies like sheep to the slaughter, after I raised them like the chicks of chickens. I was burdened with the pain of raising children, for most of my days I was in great pain because of them. And yet you will not remember this for me to have mercy for my children.’

Moses opened and said, ‘Master of the world was I not the faithful shepherd of Israel for forty years; I ran in front of them like a horse in the desert. But when the time came to enter the land, you decreed upon me that my bones would fall in the desert. And now that [Israel] was exiled, you sent for me to lament and cry for them... When Moses came to the fathers of yore, they said to him, ‘What have the enemies done with our children?’ [Moses] said to them, ‘Some they killed, some they forced their hands behind their backs, some are tied in iron chains, some are stripped naked, some died on the road and their corpses [were left] for the birds of the heavens and the beasts of the land, some were thrown out in the sun hungry and thirsty.’ Immediately they all opened up and wept and lamented with lamentations... Moses said further before him, ‘Master of the world you wrote in your Torah ([Leviticus 22:28](#)) *”However, no animal from the herd or from the flock shall be slaughtered on the*

אמה שמקימת מצות ציצית שאת נתונה בראש, אלא בני, הדין הוא דכתיב ([דברים כב, יב](#)) (גדלים תעשה לך. מיד עמדה גימל לצד אחד ולא העידה כלום. וכיון שראו כל האותיות שהשתיקו אברהם, נתבישו ועמדו בעצמם ולא העידו בישראל. מיד פתח אברהם לפני הקדוש ברוך הוא ואמר רבונו של עולם למאה שנה נתת לי בן, וכשעמד על דעתו והיה בחור בן שלשים ושבע שנים אמרת לי העלהו עולה לפני, ונעשיתי עליו כאכזרי ולא רחמתי עליו, אלא אני בעצמי כפתתי אותו, ולא תזכר לי זאת ולא תרחם על בני.

פתח יצחק ואמר רבונו של עולם, כשאמר לי אבא ([בראשית כב, ח](#)) א-להים יראה לו השם לעלה בני, לא עכבתי על דבריך ונעקדתי ברצון לבי על גבי המזבח ופשטתי את צוארי תחת הסכין, ולא תזכר לי זאת ולא תרחם על בני.

פתח יעקב ואמר רבונו של עולם, לא עשירים שנה עמדת בבית לבן, וכשיצאתי מביתו פגע בי עשו הרשע ובקש להרג את בני ומסרתי עצמי למיתה עליהם, ועכשו נמסרו בידי אויביהם כצאן לטבחה, לאחר שגדלתם כאפרוחים של תרנגולים וסבלתי עליהם צער גדול בנים, כי רב ימי הייתי בצער גדול בעבורם, ועתה לא תזכר לי זאת לרחם על בני.

פתח משה ואמר רבונו של עולם, לא רועה נאמן הייתי על ישראל ארבעים שנה ורפתי לפניהם כסוס במדבר, וכשהגיע זמן שיפנסו לארץ גזרת עלי במדבר ופלו עצמותי, ועכשו שגלו שלחת לי לספד ולבכות עליהם... כיון שבא משה אצל אבות העולם אמרו לו מה עשו האויבים בבנינו, אמר להם, מהם הרגי, ומהם קפתי ידיהם לאחוריהם, ומהם אסורים בכבלי ברזל, ומהם נפשטים ערמים, ומהם מתו בדרך ונבלתם לעוף השמים ולבהמות הארץ, ומהם משלכים לחמה רעבים וצמאים, מיד פתחו כלם ובכו וקוננו בקינות... ועוד אמר לפניו רבונו של עולם, כתבת בתורתך ([ויקרא כב](#)) ושור או שה אתו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד,

<p>same day with its young.” Have they not already killed so many sons with their mothers, and you are silent.’</p> <p>In that moment Rachel our mother jumped before The Holy One blessed is He and said, ‘Master of the world it is revealed before you that Jacob your servant loved me the most. He worked for my father for me for seven years, and when those seven years were completed and the time of my marriage to my husband arrived, my father thought to switch me with my sister. It was very hard for me because I had a solution. I informed my husband and I gave him a signal so that he could recognize me over my sister so that my father could not switch me. After that I regretted it, so I controlled my desire and I had mercy on my sister that she should not be embarrassed. That evening they switched me for my sister, and I gave my sister all the signals that I gave my husband, so that he would think that she was Rachel. Not only that, I went underneath the bed, that he was sleeping on with my sister, and when he would speak to her, she remained quiet, I answered him for everything so that he would not recognize the voice of my sister. I performed a kindness for her, and I was not jealous and I did not embarrass her. What am I, flesh, blood, dirt, and ashes, [but] I was not jealous of my sister-wife nor did I embarrass or shame her. And you living existing King, merciful one, why were you jealous of idol worship that contains nothing real? And yet you exiled my children and they were killed at the sword and the enemies did with them as they pleased. Immediately the mercy of The Holy One blessed is He rolled forth and he said, ‘Because of you Rachel, I am returning Israel to their place.’ As it is written (Jeremiah 31:15) <i>”Thus said the LORD: A cry is heard on high - Wailing, bitter weeping- Rachel weeping for her children. She refuses to be comforted for her children, who are gone.”</i> And it is written (Jeremiah 31:16) <i>”Thus said the LORD: Retrain your voice from weeping, your eyes from shedding tears; For there is a reward for your labor etc.”</i> And it is written (Jeremiah 31:17) <i>”And there is hope for your future -declares the LORD: Your children shall return to their country.”</i></p>	<p>והלא כבר הרגו בנים ואמותיהם כמה וכמה ואתה שותק.</p> <p>באותה שעה קפצה רחל אמנו לפני הקדוש ברוך הוא ואמרה רבונו של עולם, גלוי לפניך שיעקב עבדך אהבני אהבה יתרה ועבד בשבילי לאבא שבע שנים, וכשהשלימו אותו שבע שנים והגיע זמן נשואי לבעלי, נעץ אבי להחליפני לבעלי בשביל אחותי, והקשה עלי הדבר עד מאד כי נודעה לי העצה, והודעתני לבעלי ומסרתי לו סימן שיכיר ביני ובין אחותי כדי שלא יוכל אבי להחליפני, ולאחר כן נחמתי בעצמי וסבלתי את תאנותי ורחמתי על אחותי שלא תצא לחרפה, ולערב חלפנו אחותי לבעלי בשבילי, ומסרתי לאחותי כל הסימנים שמסרתי לבעלי, כדי שיהא סבור שהיא רחל. ולא עוד אלא שנקנסתי תחת המטה שהיה שוכב עם אחותי והיה מדבר עמה והיא שותקת ואני משיבתו על כל דבר ודבר, כדי שלא יפיר לקול אחותי וגמלתי חסד עמה, ולא קנאתי בה ולא הוצאתיה לחרפה. ומה אני שאני בשר ודם עפר ואפר לא קנאתי לצרה שלי ולא הוצאתיה לבושה ולחרפה, ואתה מלך חי וקים, רחמן, מפני מה קנאת לעבודת כוכבים שאין בה ממש, והגלית בני ונהרגו בחרב ועשו אויבים בם ברוצונם. מיד נתגלגלו רחמיו של הקדוש ברוך הוא ואמר, בשבילך רחל אני מחזיר את ישראל למקומן, הן הוא דכתיב (ירמיה לא, טו): כה אמר ה' קול ברמה נשמע נהי בכי תמורורים רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה כי איננו. וכתיב (ירמיה לא, טז): כה אמר ה' מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שׂכר לפעלתך וגו', וכתיב (ירמיה לא, יז) ויש תקוה לאחרייתך נאם ה' ושובו בנים לגבולם.</p>
---	--

אז בהלוח ירמיהו - רבי אלעזר הקליר English translation by Rabbi Gabriel Kretzmer Seed	
<p>Then as Jeremiah went to the graves of the ancestors and their beloved limbs were sleeping. [He asked] “How can you be slumbering? Your children have been exiled and have been speared by the captors’ swords. Where is the merit of their ancestors when they are in a dry and forsaken land?”</p>	<p>אז בהלוח ירמיהו על קברי אבות ונחם עצמות חביבות מה אתם שוכבות בנים גלו ובתקום ואיה זכות אבות בארץ תלאובות : געו כלם בקינים על חסרון בנים</p>

<p>They [the ancestors] all cried out in dirges.</p> <p>Their lips vibrated with the call of petition to the face of the One Who Dwells on High. And where is the promise of “I will remember for you the covenant with the early ones”</p> <p>They desecrated my glory without benefit, and they had no fear or distress. And I turned my eyes away from them and they did not mourn or cease to sin. How can I be silent when they say “it is not from God”</p> <p>The father of many nations raised his voice on their behalf and begged for mercy from before the Mighty One. Was it for nothing that I passed ten tests for their benefit? And now I see their brokenness. And where is the promise “Don’t fear Abram [your reward will be very great]”</p> <p>They went astray and became strangers by worshipping strange gods. They took counsel together to carve cisterns, broken cisterns which cannot hold water. And how can I be silent at the desecration of the Ten Commandments?</p> <p>Thus cried out Isaac to the One Who Abides in the Skies: Was it for naught that I willingly was bound on the altar and my skin was flayed. And where is the promise, “and I will fulfill My covenant through Isaac?”</p> <p>They embittered Jeremiah and made impure Mount Moriah. I cannot bear these sounds which come up from the earth. And how can I be silent at the killing of Zechariah?</p> <p>[Jacob] the one raised in the house of study began to speak, and mighty tears flowed down his cheek. My children who I raised with toil, how have they been divided and taken away from me through destruction. And how is the blood of Zechariah avenged with the blood of the thousands who died in his stead?</p> <p>The faithful shepherd spoke, covered and dirty with ashes: The sheep which you asked me to carry in my bosom has been split up suddenly. And where is the promise that “Israel will not be widowed?”</p> <p>The sound of Leah’s cry beats in her heart. Rachel her sister cries for her children. Zilpah beats her face. Bilhah hold out both of her hands and wails.</p> <p>Return, o pure ones to your slumber, I will surely fulfill all of your requests. I have been exiled to Babylonia because of you, and I will return with the exiled of your children.</p>	<p>דוּבְבוּ בְּקוֹל תַּחֲנוּנֵיכֶם פְּנֵי שׁוֹכֵן מְעוֹנִים וְאַיֵּה הַבְּטָחַת וְזִכְרֹתֵי לֵהֶם בְּרִית רְאוּשׁוֹנִים* :</p> <p>הֵם הִמְרִירוּ כְּבוֹדִי* בְּתֵהוּ וְלֹא פָּחְדוּ וְלֹא רָהוּ*</p> <p>וְאַעֲלִים עֵינֵי מִיָּהֶם* וְלֹא נָהוּ וְלֹא שָׁהוּ וְאֵיךְ אֶתְאַפֵּק עַל אֲמִירַת לֹא הוּא* :</p> <p>זַעַק אֵב הַמּוֹן* בַּעֲבוּרָם וַחֲנוּן פְּנֵי אֵל רָם</p> <p>חֲנֹם נִשְׁתִּיתִי עֶשֶׂר בְּחִינּוֹת עֲבוּרָם וְהֵן חֲזִיתִי שְׁבָרָם וְאַיֵּה הַבְּטָחַת אֵל תִּירָא אֲבָרָם* :</p> <p>טַעוּ לְהִזְרוֹת בַּעֲבוֹדוֹת זָרוֹת יַעֲצוּ לְחַלֵּב בָּאֲרוֹת בָּאֲרֹת נִשְׁבָּרוֹת* וְאֵיךְ אֶתְאַפֵּק עַל בְּטוּל עֲשָׂרַת הַדְּבָרוֹת* :</p> <p>כֹּה צוֹחַ יִצְחָק פְּנֵי שׁוֹכֵן שַׁחַק לִשְׁוֹא בִּי טֶבֶח הַיּוֹחֵק וְהוּן זֶרְעִי נִשְׁחַק וְנִמְחַק וְאַיֵּה הַבְּטָחַת וְאַתְּ בְּרִיתִי אֲקִים אֶת יִצְחָק* :</p> <p>מָרוּ בִּירְמִיָּה וְטִמְאוּ הָר הַמִּרְיָה וְלֹאֲתִיתִי נִשְׁוֹא* גַּעֲזָה עוֹלָה לִי מִנִּשְׁאִיָּה וְאֵיךְ אֶתְאַפֵּק בַּהֲרִיגַת זִכְרִיָּה* :</p> <p>סַח יֶלֶד בְּתֵלָף דְּמָעוֹת כְּתִנּוּן זוֹלָף עוֹלָלִי שִׁטְפַּחְתִּי* בַּעֲלָף אֵיךְ גָּזוּ מִנִּי בְּחָלָף וְאֵיךְ הִפְרַע מִנִּי דָמִים בְּדָמִים כִּמְהָ אֶלָּף* :</p> <p>פָּץ רוּעָה נִאֲמָן כְּפוּשׁ בָּאֶפֶר וּמִדָּמָן צֹאן אֲשֶׁר בְּחִיקִי הָאֲמָן* וְאֵיךְ גָּזוּ בְּלֹא זָמָן וְאַיֵּה הַבְּטָחַת כִּי לֹא אֶלְמָן* :</p> <p>קוֹל בְּכִי לֹאֵה מִתּוֹפֶפֶת עַל לִבָּבָה* רָחַל אַחֻתָּהּ מִבְּכָה עַל בְּנֵיהָ* זִלְפָּה מִכָּה פָּנִיָּה בִלְהָה מְקוֹנֶנֶת בְּשִׁתִּי יָדֶיהָ* :</p> <p>שׁוּבוּ</p> <p>תְּמִימִים לְמִנוּחַתְכֶם מֵלֹא אֲמֵלֹא כָּל מִשְׁאָלוֹתֵיכֶם שְׁלַחְתִּי בְּבִלְהָ לְמַעַנְכֶם* הִנְנִי מְשׁוּבָב גְּלוֹת בְּנִיכֶם* :</p>
--	---

And where is the promise of “I will remember for you the covenant with the early ones”	וְאֵינִי הַבֹּטָחַת וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית רִאשׁוֹנִים
2. Vayikra 26	ויקרא כו
⁴⁵ but I will for their sake remember the covenant of their ancestors, whom I brought forth out of the land of Egypt in the sight of the nations, that I might be their God. I am The Lord.”	מֵה וְזָכַרְתִּי לָהֶם, בְּרִית רִאשׁוֹנִים : אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי-אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם, לִהְיוֹת לָהֶם לֹא-לֵהִים--אֲנִי ה'.

They desecrated my glory without benefit	הֵם הִמְרִיו כְּבוֹדִי בְּתוֹהוּ
3. Jerimiah 2	ירמיהו ב
¹¹ Has a nation changed <i>its</i> gods, which really are no gods? But my people have changed their glory for that which does not profit.	יֹא הִתְחַמְּרָה גּוֹי אֱלֹהִים, וְהִמָּה לֹא אֱלֹהִים ; וְעַמִּי הִמְרִי כְבוֹדִי, בְּלוֹא יוֹעִיל.

and they had no fear or distress.	וְלֹא פָחַדוּ וְלֹא רָהוּ
4. Isaiah 44	ישעיהו מד
⁶ This is what The Lord, the King of Israel, and his Redeemer, The Lord of Armies, says: "I am the first, and I am the last; and besides me there is no God. ⁷ Who is like me? Who will call, and will declare it and set it in order for me, since I established the ancient people? Let them declare the things that are coming, and that will happen. ⁸ Don't fear, neither be afraid. Haven't I declared it to you long ago, and shown it? You are my witnesses. Is there a God besides me? Indeed, there is not. I don't know any other Rock."	ו כֹּה-אָמַר ה' מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל וְגֹאֲלוֹ, ה' צְבָאוֹת : אֲנִי רִאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן, וּמִבְּלַעַדִּי אֵין א-לֵהִים. ז וּמִי-כְמוֹנִי יִקְרָא, וְיַגִּידָהּ וְיַעֲרֹכָהּ לִי, מִשׁוּמִי, עַם-עוֹלָם ; וְאֶתִּיּוֹת וְאֲשֶׁר תִּבְאֲנָה, נִגִּידוּ לָמוּ. ח אֵל-תַּפְחָדִי, וְאֵל-תִּרְהוּ--הֵלֹא מֵאֵז הִשְׁמַעְתִּידָהּ וְהִגִּדְתִּי, וְאַתֶּם עֲדִי ; הֵיטֵא לֹלוֹם מִבְּלַעַדִּי, וְאֵין צוּר בֶּל-יִדְעֵתִי.

And I turned my eyes away from them and they did not mourn or cease to sin	וְאַעֲלִים עֵינַי מֵהֶם וְלֹא נָהוּ וְלֹא שָׁהוּ
5. Isaiah 1	ישעיהו א
⁵ When you spread forth your hands, I will hide my eyes from you. Yes, when you make many prayers, I will not hear. Your hands are full of blood.	טו וּבִפְרֹשְׁכֶם כַּפֵּיכֶם, אֲעֲלִים עֵינַי מִכֶּם--גַּם כִּי-תִרְבּוּ תַפְלָה, אֵינֶנִּי שׁוֹמֵעַ : יְדִיכֶם, דָּמִים מְלֵאוּ.

How can I be silent when they say “it is not from God”	וְאֵיךְ אֶתְאַפֵּק עַל אֲמִירַת לֹא הוּא
6. Jeremiah 5	ירמיהו ה
¹¹ For the house of Israel and the house of Judah have dealt very treacherously against me,” says The Lord.	יֹא כִי בָגַדוּ בִּי, בֵּית יִשְׂרָאֵל וּבֵית יְהוּדָה--נֹאם-ה'. יב כְּחָשׁוּ, בְּה',

<p>¹²They have denied The Lord, and said, "It is not he; neither shall evil come on us; neither shall we see sword nor famine.</p>	<p>וַיֹּאמְרוּ, לֹא-הוּא; וְלֹא-תָבוֹא עָלֵינוּ רָעָה, וְחֶרֶב וְרָעָב לֹא נִרְאֶה.</p>
<p>And where is the promise "Don't fear Abram"</p>	<p>וְאַיֶּה הַבְטָחָה אֶל תִּירָא אַבְרָם:</p>
<p>7. Bereshit 15</p>	<p>בראשית טו</p>
<p>¹ After these things the word of The Lord came to Abram in a vision, saying, "Don't be afraid, Abram. I am your shield, your exceedingly great reward." ² Abram said, "Lord The Lord, what will you give me, seeing I go childless, and he who will inherit my estate is Eliezer of Damascus?"</p>	<p>א אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, הָיָה דְּבַר-ה' אֶל-אַבְרָם, בְּמַחְזָה, לֵאמֹר: אַל-תִּירָא אַבְרָם, אֲנִכִּי מָגֵן לְךָ--שְׂכָרְךָ, הַרְבֵּה מְאֹד. ב וַיֹּאמֶר אַבְרָם, אֲדֹנָי ה' מַה-תִּתֶּן-לִי, וְאֲנֹכִי, הוֹלֵךְ עֲרִירִי; וְבֶן-מִשְׁק בֵּיתִי, הוּא דִּמְשֵׁק אֶלְיָעָזָר.</p>
<p>The father of many nations raised his voice on their behalf and begged for mercy from before the Mighty One.</p>	<p>זָעַק אֲב הַמּוֹן בְּעִבּוּרָם וַחֲנוּן פָּנָי אֶל רִם</p>
<p>8. Bereshit 17</p>	<p>בראשית יז</p>
<p>⁴ "As for me, behold, my covenant is with you. You will be the father of a multitude of nations.</p>	<p>ד אֲנִי, הִנֵּה בְרִיתִי אִתְּךָ; וְהָיִיתָ, לְאֵב הַמּוֹן גּוֹיִם.</p>
<p>They took counsel together to carve cisterns, broken cisterns which cannot hold water.</p>	<p>יַעֲצּוּ לַחֲצַב בָּאֲרוֹת נִשְׁבָּרוֹת</p>
<p>9. Jeremiah 2</p>	<p>ירמיהו ב</p>
<p>¹³⁴⁴For my people have committed two evils: they have forsaken me, the spring of living waters, and cut them out cisterns, broken cisterns, that can hold no water.</p>	<p>יג כִּי-שְׁתֵּימִם רָעוֹת, עָשָׂה עַמִּי: אֶתִּי עֲזָבוּ מְקוֹר מַיִם חַיִּים, לַחֲצַב לָהֶם בָּאֲרוֹת--בָּאֲרוֹת נִשְׁבָּרוֹת, אֲשֶׁר לֹא-יָכֻלוּ הִמָּיִם.</p>
<p>And where is the promise, "and I will fulfill My covenant through Isaac?"</p>	<p>וְאַיֶּה הַבְטָחָה וְאֵת בְּרִיתִי אֶקִּים אֵת יִצְחָק:</p>
<p>10. Bereshit 17</p>	<p>בראשית יז</p>
<p>²¹ But my covenant I establish with Isaac, whom Sarah will bear to you at this set time next year."</p>	<p>כא וְאֵת-בְּרִיתִי, אֶקִּים אֵת-יִצְחָק, אֲשֶׁר תֵּלֵד לְךָ שָׂרָה לְמוֹעֵד הַזֶּה, בְּשָׁנָה הָאַחֲרִית.</p>
<p>I cannot bear these sounds which come up from the earth.</p>	<p>נִלְאִיתִי נִשּׂוֹא גְעִיָּה עוֹלָה לִי מִנְּשִׁיָּה</p>
<p>11. Isaiah 1</p>	<p>ישעיה א</p>

<p>¹⁴ My soul hates your New Moons and your appointed feasts. They are a burden to me. I am weary of bearing them.</p>	<p>יד חדשיכם ומועדיכם שנאה נפשי, היו עלי לטרח ; נלאיתי, נשא.</p>
<p>And how can I be silent at the killing of Zechariah?</p>	<p>ואיך אתאפק בהריגת זכריה :</p>
<p>12. II Chronicles 24</p>	<p>דברי הימים ב כד</p>
<p>²⁰The Spirit of God came on Zechariah the son of Jehoiada the priest; and he stood above the people, and said to them, "Thus says God, 'Why do you disobey the commandments of The Lord, so that you can't prosper? Because you have forsaken The Lord, he has also forsaken you.'" ²¹They conspired against him, and stoned him with stones at the commandment of the king in the court of the house of The Lord.</p>	<p>כ ורוח א-להים, לבשה את-זכריה בן-יהוידע הכהן, ויעמד, מעל לעם ; ויאמר להם כה אמר הא-להים, למא אתם עברים את-מצות ה' ולא תצליחו--כי-עזבתם את-ה', ונעזב אתכם. כא ויקשרו עליו, וירגמוהו אבן במצות המלך, בחצר, בית ה'.</p>
<p>My children who I raised with toil,</p>	<p>עוללי שטפחתי בעלף</p>
<p>13. Eichah 2</p>	<p>איכה ב</p>
<p>²²You have called, as in the day of a solemn assembly, my terrors on every side; There was none that escaped or remained in the day of The Lord's anger: Those that I have dandled and brought up has my enemy consumed.</p>	<p>כב תקרא כיום מועד מגורי מסביב, ולא היה ביום אף-ה' פליט ושריד : אשר-טפחתי ורביתי, איבי כלם.</p>
<p>The sheep which you asked me to carry in my bosom</p>	<p>צאן אשר בחיקי האמן</p>
<p>14. Bemidbar 11</p>	<p>במדבר יא</p>
<p>¹² Have I conceived all this people? Have I brought them forth, that you should tell me, 'Carry them in your bosom, as a nurse carries a nursing infant, to the land which you swore to their fathers?'</p>	<p>יב האנכי הריתי, את כל-העם הזה--אם-אנכי, ילדתיהו : כי-תאמר אלי שאהו בחיקך, באשר ישא האמן את-הינק, על האדמה, אשר נשבעת לאבותיו.</p>
<p>And where is the promise that "Israel will not be widowed?"</p>	<p>ואיה הבטחת כי לא אלמן</p>
<p>15. Jeremiah 51</p>	<p>ירמיהו נא</p>
<p>³For Israel is not forsaken, nor Judah, of his God, of The Lord of Armies; though their land is full of guilt against the Holy One of Israel.</p>	<p>ה כי לא-אלמן ישראל ויהודה, מא-להיו--מה', צבאות : כי ארצם מלאה אשם, מקדוש ישראל.</p>
<p>The sound of Leah's cry beats in her heart.</p>	<p>קול בכי לאה מתופפת על לבבה</p>
<p>16. Nahum 2</p>	<p>נחום ב</p>

⁷ It is decreed: she is uncovered, she is carried away; and her handmaids moan as with the voice of doves, beating on their breasts.	ח וְהָצַב, גִּלְתָּהּ הֵעֲלֵתָהּ; וְאִמָּהֶתִּיָּהּ, מִנְהָגוֹת כְּקוֹל יוֹנִים, מִתַּפְפֹּת, עַל-לִבְבָּהּן .
---	---

Rachel her sister cries for her children.	רַחֵל אֲחוֹתָהּ מִבְּכָה עַל בָּנֶיהָ
17. Jeremiah 31	יְרֵמְיָהוּ לֹא
¹⁵ Thus says The Lord: A voice is heard in Ramah, lamentation, and bitter weeping, Rachel weeping for her children; she refuses to be comforted for her children, because they are no more. ¹⁶ Thus says The Lord: Refrain your voice from weeping, and your eyes from tears; for your work shall be rewarded, says The Lord; and they shall come again from the land of the enemy. ¹⁷ There is hope for your latter end, says The Lord; and <i>your</i> children shall come again to their own border.	יֵד כֹּה אָמַר ה', קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תִמְרוּרִים--רַחֵל, מִבְּכָה עַל-בָּנֶיהָ; מֵאֲנָה לְהַנְחִים עַל-בָּנֶיהָ, כִּי אֵינֶנּוּ. טו כֹּה אָמַר ה', מִנְעִי קוֹלְךָ מִבְּכִי, וְעֵינֶיךָ, מִדְּמָעָה: כִּי יֵשׁ שָׂכָר לַפְּעֻלָּתְךָ נְאֻם-ה', וְשָׁבוּ מֵאֶרֶץ אוֹיֵב. טז וְיֵשׁ-תִּקְוָה לְאַחֲרִיתְךָ, נְאֻם-ה'; וְשָׁבוּ בָנִים, לְגְבוּלָם.

I have been exiled to Babylon because of you	שְׁלַחְתִּי בָבֶלָה לְמַעַנְכֶם
18. Isaiah 43	יִשְׁעִיָּהוּ מִג
¹⁴ Thus says The Lord, your Redeemer, the Holy One of Israel: "For your sake, I have sent to Babylon, and I will bring all of them down as fugitives, even the Chaldeans, in the ships of their rejoicing.	יֵד כֹּה-אָמַר ה' גְּאֻלְכֶם, קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בָבֶלָה, וְהוֹרְדֹתִי בְּרִיחִים כֻּלָּם, וְכַשְׂדִּים, בְּאֲנִיּוֹת רִנָּתָם.